

ЖИТТЯ “ТИТАНІКА” У КІНЕМАТОГРАФІЇ: СЮЖЕТИ, ФАКТИ, КІНОЛЯПИ

У світі існує легенда, яка стверджує, що в ніч з 14 на 15 квітня можна почути в Атлантиці сигнал SOS, котрий лунає крізь час з “Титаніка”. З моменту загибелі Корабля Мрії минуло чимало років, але таємниць навколо нього не стає менше. Можливо саме тому до цієї трагедії так часто повертаються кінематографісти. Усі сюжети часто різняться поміж собою. Не уникають кінематографісти й так званих кіноляпів.

“Врятована з “Титаніка” (США, 1912 р.).

Сюжет: Молода жінка Дороті, яка врятувалася під час катастрофи, розповідає про загибель суперлайнера. Мати Дороті, зворушена розповіддю, просить Джека піти з флоту, але він вважає, що обов’язок перед країною найважливіший. Батько Дороті, захоплений патріотизмом зятя і дає тому згоду на шлюб з донькою.

Факти: Німий десятихвилинний фільм став найпершою стрічкою про “Титанік”: прем’єра відбулася 14 травня - через 29 днів після трагедії. На жаль, жодної копії фільму не збереглося. Автором сценарію й виконавицею головної ролі була Дороті Гібсон - пасажирка першого класу, якій вдалося врятуватися. У картині Дороті знялася в тій самій вечірній сукні, в якій вона врятувалася з “Титаніку”.

Кіноляп: У кіно Дороті була однією з останніх, хто покинув тонучий корабель. Насправді ж, міс Гібсон сіла в першу рятувальну шлюпку.

“Титанік”: Для зображення лайнера були використані фотографії “Титаніка”. Саму катастрофу не показали, описали лише історію головної героїні.

“Ніч у льодах” (Німеччина, 1912 р.).

Сюжет: Фільм розповідає про багатих пасажирів І класу, їх звички, заняття до катастрофи і останні години життя “Титаніка”.

Факти: Фільм вийшов у грудні 1912 р. Він тривав 30 хвилин, що на той час було рідкістю. У 1914 р. картина зникла. Довгий час стрічка вважалася безнадійно втраченою, однак у лютому 1998 р., через два місяці після прем’єри “Титаніка” Дж.Кемерона, один німецький кінолюбитель знайшов фільм у себе в колекції.

Кіноляпи: У картині можна побачити вибухи парових котлів “Титаніка”, вогонь, що йде з димових труб, пасажирів, які співають християнський гімн. Насправді, нічого цього не було.

“Титанік”: Катастрофу лайнера відтворили в невеликому басейні за допомогою макета “Титаніка” розміром з іграшковий кораблик і шматка криги. Сцени на борту “Титаніка” знімалися на німецькому лайнері “Kaisern Auguste Victoria”.

“Титанік” (Німеччина, 1943 р.).

Сюжет: Директор “White Star Line” - компанії-володаря “Титаніка” - Брюс Ісмей наказав капітану корабля Едварду Сміту вести “Титанік” на максимальній швидкості. Коли були отримані перші звістки про льодову небезпеку, капітан Сміт повинен був вирішити, чи варто було ризикувати безпекою лайнера заради примхи Ісмея.

Факти: Фільм був знятий на замовлення міністра народної освіти і пропаганди Третього рейха Йозефа Геббельса, який хотів показати некомпетентність Великобританії. Режисер картини Герберт Селпін був украй незадоволений сценарієм і виступив з критикою на адресу фашистського режиму. 31 липня 1942 р. Селпін був заарештований гестапо, а 1 серпня він повісився у своїй камері. Картину дозняв інший режисер. Після війни фільм був заборонений і його не показували до середини 50-х років.

Кіноляпи: Перший помічник капітана Уільям Мердок був змінений на вигаданого персонажа офіцера Петерсона. Він був зображений як єдина здоровомисляча людина на кораблі.

“Титанік”: Зйомки фільму відбувалися на німецькому лайнері “Car Arcona”. У 1945 р. пароплав був використаний для евакуації в’язнів із концтабору “Нойенгамме”. Однак, судно було бомбардоване союзниками. Ті, хто не загинув від бомб, були розстріляні есесівцями. Врятуватися вдалося небагатьом.

“Титанік” (США, 1953 р.).

Сюжет: Джулія Старгес нещаслива в шлюбі. Зі своїми двома дітьми вона сідає на “Титанік” в надії розпочати нове життя в Америці. Чоловік Джулії Річард теж купує квиток на лайнер: він хоче отримати опіку над дітьми. З часом сімейні проблеми почнуть здаватися Старгесам дрібницею у порівнянні з катастрофою “Титаніка”.

Факти: Спочатку картину хотіли назвати “Ближче до тебе, о Боже” - за назвою християнського гімну, що виконує оркестр під час загибелі “Титаніка”. Фільм отримав премію “Оскар” за

сценарій і був номінований в категорії “Найкращі декорації”.

Кіноляпи: “Титанік” не вибухав під час затоплення, як це показано в картині, а члени екіпажу не носили форму Британського флоту.

“Титанік”: Для фільму було зроблено зменшену копію “Титаніка”, довжиною 8,5 м і вагою в 1 т. Після зйомок макет корабля був використаний у фільмі “Джентельмени обирають блондинок”, де зображав лайнер “Queen Mary”. Зараз міні “Титанік” зберігається у Воєнно-морському музеї Масачусетса.

“Загибель “Титаніка” (Великобританія, 1958 р.).

Сюжет: Фільм, знятий за мотивами книги Уолтера Лорда “Night to remember”, розповідає про реальних учасників трагедії. Головним персонажем картини є другий помічник капітана офіцер Чарльз Герберт Лайтоллер.

Факти: Продюсер картини Уільям Маккіті слідкував за спуском “Титаніка” на воду 31 травня 1911 р. Тоді йому було 6 років. Як тільки вийшла книга У.Лорда, Маккіті викупив права на екранізацію за 7 тис. доларів. На зйомки фільму витратили 1 млн. 680 тис. доларів. Стрічка отримала “Золотий Глобус” в категорії “Найкращий іноземний фільм”. Четвертий помічник капітана “Титаніка” Джозеф Боксхол був технічним консультантом картини. Лайтоллер до того часу помер, на зйомках була його дружина. Лоуренс Бізлі - пасажир другого класу теж був на знімальному майданчику.

Кіноляпи: У фільмі зображено хрещення “Титаніка”, якого в дійсності не було: кораблебудівельна компанія “Харланд енд Вольф”, яка побудувала “Титанік”, ніколи не освячувала свої кораблі.

“Титанік”: Для зйомок затоплення “Титаніка” був збудований макет корабля довжиною в 10,5 м. Сцени на борту знімалися на двох лайнерах – “Austurius” та “Largs Bay”. Загальні плани “Титаніка” в океані були взяті з німецького пропагандистського фільму 1943 р.

“SOS з “Титаніка” (Великобританія - США, 1979 р.).

Сюжет: Фільм розповідає про деяких реальних учасників трагічних подій: мультиміліонерів Асторів, про власницю золотих копалень в Колорадо Моллі Браун, про Лоуренса Бізлі - пасажирів другого класу.

Факти: Перший кольоровий фільм про “Титанік” з бюджетом в 7 млн. доларів. Спочатку його хотіли знімати як нову версію фільму “Загибель “Титаніка”, однак стрічка стала самостійною. Картина розповідає про весь шлях пасажирів “Титаніка” - від відправки з Саутгемптона до прибуття “Карпатії”, що підбрала людей, які врятувалися, після загибелі “Титаніка”.

Кіноляпи: Рятувальним шлюпкам не треба було пробиватися через дрейфуючу кригу до лайнера “Карпатія”, як це показано у фільмі.

“Титанік”: Деякі кадри тонучого лайнера були взяті з фільму “Загибель “Титаніка” і їх розфарбували. Сцени на борту знімалися на “Queen Mary”.

“Титанік” (Канада-США, 1996 р.).

Сюжет: Мінісеріал розповідає як про реальних пасажирів “Титаніка” (М.Браун і Б.Ісмей), так і про вигаданих осіб (роль Кетрін-Зети Джонс і Пітера Геллахера).

Факти: Серіал отримав “Еммі” за звук і номінований в категорії “Найкращі костюми”.

Кіноляпи: Найнедостовірніший історичний фільм. Помилки скрізь: починаючи з неправильної фактури корабля і закінчуючи показом реальних людей. Кафе, до якого йшла героїня Кетрін Зета-Джонс в одному з епізодів, на “Титаніку” не було. Також вона звертається до стюарта з проханням змінити каюту, однак той відмовляє їй, пояснюючи відсутністю вільних кают. Насправді, половина кают І класу були порожніми. Капітан Сміт говорить Брюсу Ісмею, що на борту рятувальних шлюпок менше, ніж необхідно мати згідно постанови міністра торгівлі Великобританії. У реальності необхідна кількість шлюпок на борту корабля визначалася у ті роки не за числом пасажирських місць, а за вантажопідйомністю судна. Саме тому на “Титаніку” повинно було бути 16 шлюпок, а було навіть більше - 20. Реальний персонаж Еліс Клівер - няня американської багатії сім’ї Еллісон - зображена як убивця. Насправді ж жінку, яка вбила власну дитину, звали Еліс Марі Клівер. А няню звали Еліс Кетрін Клівер, і під час загибелі “Титаніка” саме вона врятувала молодшого сина Еллісонів.

“Титанік”: Для зйомок на борту “Титаніка” були побудовані декорації, а загальний вид корабля, його зіткнення з айсбергом і загибель лайнера повністю зроблені на комп’ютері.

“Титанік” (США, 1997 р.).

Сюжет: Трагічна історія кохання художника із третього класу Джека (Л. Ді Капріо) і багатой аристократки із першого класу Роуз (К. Уінслет) на фоні катастрофи “Титаніка”.

Факти: Бюджет картини становив 200 млн. доларів. Світові касові збори картини перевищили 1 млрд. доларів. Перед початком зйомок фільму Дж. Кемерон здійснив кілька занурень до залишків “Титаніка”, тому фільм виглядає реалістично.

Кіноляпи: Кемерон знав, у пасажирів рятувальної шлюпки №14 не було ліхтарів, проте він залишив їх для того, щоб хоч якесь світло було на знімальному майданчику. Сигарети, які палив Джек винайшли в середині 40-х років. Каюта героя Ді Капріо знаходиться на нижній палубі, яка наповнюється водою першою при зіткненні корабля з айсбергом. Однак каюти знаходилися в хвостовій частині “Титаніка”, тому вони не могли бути затоплені в першу чергу. У носовій частині корабля кают не було.

“Титанік”: Макет “Титаніка” був збудований в натуральну величину в басейні на узбережжі м.Розаріто в Мексиці. Для загальних планів “Титаніка” був зроблений макет у масштабі 1:20, котрий потім дороблювався на комп’ютері. Майже весь реквізит для фільму був створений або компаніями, які обслуговували справжній “Титанік”, або під їх керівництвом.

Як бачимо, сюжет трагедії “Титаніка” був дуже популярним з моменту самої катастрофи лайнера. Режисери відтворюючи реальну історію цієї події, часто вдавалися до різноманітних творчих відступів. А у цілому сюжет про “Титанік” став цінним внеском до скарбниці світового кінематографу, який, у свою чергу, є невід’ємною складовою світової культури.